

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRRTNI VESTNIK“
izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šteč. Din 2.—

Oficijelno glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani« in »Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru« ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravlništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XII. letnik.

V Ljubljani, dne 15. maja 1929.

Št. 10.

Njegovo Veličanstvo kralj slovenskemu obrtništvu.

Načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, gosp. Josip Rebek,
je dobil od ministra dvora na brzojavno vdanostno izjavo občnega
zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani ta-le odgovor:

„Njegovo Veličanstvo kralj je blagovolil odrediti, da Vam spo-
ročim Njegovo srčno zahvalo za izjavo vdanosti, ki ste jo poslali
ob odlikovanju ljubljanske univerze.“

Minister dvora:
B. O. JEVTIČ.

Minister za trgovino in industrijo Zvezi obrtnih zadrug.

Zveza obrtnih zadrug je prejela iz kabinetne pisarne ministra za trgovino in industrijo
slededeč dopis:

„Gospod minister za trgovino in industrijo je prejel pismo načelnika Zveze, v katerem
se mu po nalogu občnega zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani pošiljajo pozdravi, obenem
pa tudi prošnjo, naj ostane še nadalje naklonjen težnjam slovenskih obrtnikov.“

Po naredbi gospoda Ministra za trgovino in industrijo se usoja kabinet, obvestiti
Zvezo, da se gospod Minister izredno zahvaljuje za pozdrave in da hoče tudi v bodoče rad
ustrezati upravičenim zahtevam slovenskih obrtnikov.“

Tečaj za funkcionarje obrtnih zadrug.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani
namerava prirediti za funkcionarje obrtnih zadrug po-
saben tridnevni tečaj, kakor se je vršil že leta 1925.
V naslednjem priobčujemo okrožnico, ki jo je poslala
vsem zadrugam.

»Obrtne zadruge in zadrugne zveze morejo izpol-
njevati svojo važno nalogo v korist obrtništva uspešno
le tedaj, ako dobro in točno posluje njihova uprava.
Redni tekoči posli pri obrtnih zadrugah in gremijih
stavljajo danes do zadrugnih funkcionarjev znatne za-
hteve tako glede notranjega dela v zadrugi, kakor glede
občevanja z oblastmi. Vršitev te naloge zahteva v za-
družnem poslovanju primerno izvežbane funkcionarje,
posebno načelnike, tajnike in blagajnike. Ti morajo
poznati glavna in bistvena določila obrtnega reda in
ustrojstvo zadrug, njih namen, pravice in dolžnosti ter
način poslovanja (vodstvo sej, občnih zborov, zadrugnih
poslovnih knjig, korespondence, statistike itd.) Važno
je nadalje zanje, da vsaj v splošnem poznajo davčne
in taksne predpise ter da so poučeni o vprašanih, ki se
tičejo prometa, carin in trgovskih pogodb, v kolikor se
tičejo obrtnika.

Mnogo starejše, osobito novoustanovljene zadruge
ne morejo uspešno delovati uprav radi pomanjkanja
primerno izvežbanih funkcionarjev.

Da temu odpomore, namerava prirediti podpisana
zbornica tridnevni poučni tečaj za zadrugne funkcio-
narje. Tečaj se bo vršil za časa velesoja v Ljubljani,
in sicer v ponedeljek, torek in sredo, dne 3., 4. in 5. junija
1929 v risalni dvorani Tehniške srednje šole v Ljubljani.

V tečaju se bo predavalo:

- 1.) Najvažnejša določila iz obrtnega zakona, obrtne
oblasti in njih delokrog ter splošno o ustroju zadrugne
organizacije in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani (tri ure).
- 2.) Poslovanje zadruge, naloge zadrugnih funkcio-
narjev, delokrog načelstva in tajništva, vodstvo zborov
in sej, evidenca članov pomožnega osebja, občevanje z
oblastmi in zbornico (tri ure).
- 3.) Tajništvo in blagajništvo poslovanje, sestava pro-
računa in obračuna itd. (tri ure).
- 4.) Promet, carine in trgovske pogodbe (tri ure).
- 5.) Socialno zavarovanje delavcev, delavska zaščita,
socialne naprave za samostojne mojstre (tri ure).
- 6.) Takse in davki (tri ure).

Udeleženci ne plačajo za obisk tečaja nikake pri-
stojbine. O obisku jim bo izstavila zbornica uradna
spričevala. Ker se ob istem času vrši tudi ljubljanski

velesoj, bodo mogli udeleženci uživati glede železniške
vožnje olajšave, ako si nabavijo velesojno legitimacijo.
Tudi bo udeležencem dana prilika ne samo obiska vele-
soja, temveč tudi ogleda učilnic Tehniške srednje šole
in po možnosti še kakih drugih za obrtništvo važnih
institucij. Stroške zadrugnih funkcionarjev, zvezane z
obiskom tečaja, bodo seveda morale nositi zadruge
same, odnosno udeleženci.

Opozorjamo ugledno načelstvo na ta tečaj z vabilom,
da najkasneje do 25. maja t. l. naznani zbornici imena
in naslov onih njenih funkcionarjev (načelnika, pod-
načelnika, tajnika, blagajnika ali odbornikov), ki se
nameravajo udeležiti tega tečaja. Ker se priredi tečaj
za zadrugne funkcionarje iz cele Slovenije in je radi
priprav za tečaj neobhodno potrebno, da Zbornica rač-
una z gotovostjo na vsakega prijavljenega udeleženca,
Vas opozorjamo, da je zato treba, da se vsak prijav-
ljenec tečaja tudi zanesljivo udeleži.

Obrtniško gibanje v ljubljanski oblasti.

(Nadaljevanje.)

I.

1. Statistika.

V ljubljanski oblasti obstoja 84 zadrug. V letu 1928.
so se nanovo ustanovile:

- 1.) Zadruga kovinarjev v Novem mestu,
- 2.) Zadruga kovinarjev za sodni okraj litijski v Litiji,
- 3.) Zadruga oblačilnih strok v Trbovljah se je raz-
cepila v Zadrugo čevljarjev za srez Laško v Trbov-
ljah in v Zadrugo krojačev in krojačic za srez Laško
v Trbovljah,
- 4.) Ustanovila se je nadalje Rokodelska zadruga
v Laškem.

Po delokrogu obstoja v oblasti: 9 lokalnih
zadrug, 46 za sodni okraj, 3 za več sodnih okrajev,
8 srezkih, 8 oblastnih in 10 pokrajinskih. Skupaj 52 stro-
kovnih zadrug. Skupnih rokodelskih zadrug: 32.

Enotno so organizirane v oblasti v enotno zadrugo
torej le sledeče stroke: mizarji, zlatarji, optiki, graverji,
pasarji, kleparji, inštalaterji, kotlarji, sodavičarji, brivci,
frizerji in lasničarji, zobotehniki, krovci, vrtnarji, slašči-
čarji, medičarji in izdelovalci kandit, knjigovezi, foto-
grafi, dimnikarji, kamnoseki, tapetniki, preprogarji, iz-
delovalci žimnic in ščetarji, elektrotehniki, sedlarji ter
jermenarji, zidarski mojstri, stavbniki in tesarski mojstri,
torej 32 strok.

Vse druge stroke imajo ali po več strokovnih zadrug
ali pa so organizirane v skupnih rokodelskih zadrugah.
Popolna organizacija za vse obrtne stroke obstoja
v radovljiskem srezu.

V kranjskem srezu niso v sodnem okraju Škofja
Loka organizirani čevljarji, ker se je zadruga razšla.

V ljubljanski okolici so organizirani le mizarji,
ki imajo svojo zadrugo v Št. Vidu ter mesarji in pa
stroke, ki pripadajo zadrugam za sodne okraje, sreze,
oblast in pokrajino. Potrebna je torej skupna rokodelska
zadruga s sedežem v Ljubljani, katero pa zveza že
organizira.

Popolnoma organizirana sta nadalje kamniški
in logaški srez. V kočevskem srezu je popolnoma
organiziran sodni okraj Kočevje, medtem ko so v sodnih
okrajih Ribnica in Velike Lašče organizirani le kovi-
narji, kovači, čevljarji ter stroke, ki pripadajo kaki
oblasti ali pokrajinski zadrugi. Vse druge stroke pa so
še neorganizirane.

Nujno potrebna bi bila v teh dveh sodnih okrajih
zadruga mizarjev in pa skupna rokodelska zadruga
za stroke, ki radi premajhnega števila članov ne morejo
ustanoviti svoje strokovne zadruge.

Novomeški srez je popolno organiziran, črno-
meljski pa za sodna okraja Črnomelj in Metlika.

V litijskem srezu je sodni okraj Višnja gora sedaj
popolno organiziran, v litijskem sodnem okraju pa bo
vrzel izpopolniti Zadruga rokodelskih obrtov v Zagorju,
ki bo razširila svoj delokrog tudi na desni breg Save.

Popolno organiziran je nadalje laški srez in bre-
žiški srez.

Za nekatere obrtne stroke kakor za čevljarje, kroja-
če, mizarje, bi bilo jako koristno, če bi ustanovljale svoje
lastne strokovne zadruge za sodne okraje ali pa sreze.
Zveza šteje sedaj 53 članic.

Pristopilo je nanovo 6 zadrug, in sicer: Zadruga ko-
vinarjev v Novem mestu, v letošnjem letu pa Zadruga
kovinarjev v Litiji. Kolektivna obrtna zadruga na Jese-
nicah, Zadruga rokodelskih obrti v Kranju in Zadruga
mizarjev v Novem mestu.

Nanovo se pripravlja ustanovitev Zadruga pečarjev
in lončarjev za ljubljansko oblast s sedežem v Ljubljani.

Na ves sodni okraj ljubljanski je v preteklem letu
razširila svoj delokrog Zadruga pekov v Ljubljani.

Kranjskogorski sodni okraj se je z ustanovitvijo
Kolektivne obrtne zadruge na Jesenicah odcepil od
Kolektivne zadruge na Bledu.

2. Notranje poslovanje zveze.

Zvezino načelstvo se je v preteklem letu sestalo na
10 sejah, na katerih so se obravnavale vse tekoče za-
deve. Zveza je zaposlovala vse leto enega tajnika in dve
pisarniški moči.

Izvršila je tekom leta širokopotezne akcije, kakor
efektno loterijo, priredila je proslavo 25letnice, izdala
spominsko knjigo in priredila 1 večje obrtniško zbo-
rovanje.

Po svojem zastopniku se je udeležila skoraj vseh
zadrugnih občnih zborov, če je bila na nje vabljena, in
sicer v 39 primerih.

Svoje izjave je podala v raznih obrtnopravnih vpra-
šanjih tako glede izdelovanja lovčev na sneg, žagar-
skega obrta, izdelovanja otroških čevljev, ločitve briv-
skega, frizerskega in lasničarskega obrta, starostne meje
za sprejemanje vajencev, financiranje obrtnonadalje-
valnega šolstva, stavbnih obrti z omejeno koncesijo,
pleskanje streh, barvanje fasad, zgradbe carinarnece
v Ljubljani, koncesijoniranje vulkaniziranja, poprave
galoš, konkurznega zakona, »duco«-ličanja, spora med
krovci in tesarji, načrta zakona o izvršbi in zava-
rovanja itd.

V lanskoletnem proračunu oblastne skupščine ljub-
ljanske oblasti je bila predvidena večja svota za obrtno
nadaljevalno šolstvo. Zveza je opozorila na to vse
obrtionadaljevalne šole v ljubljanski oblasti, naj vložijo
prošnje. Uspeh pa ni bil dovoljen.

Lansko leto se je pripravljala večja izprememba
zakona o državnem računovodstvu. Zveza je temu vpra-
šanju posvetila mnogo pažnje in je zbrala od zadrug
dokaj materiala, vendar pa do izpremembe tega zakona
pod tedanjimi razmerami ni prišlo.

Obrtna banka v Ljubljani je votirala lansko leto
5000 Din za nagrado najboljšim vajencem in vajenkam

v Sloveniji in je odstopila izvedbo tega zvezi. Zveza je zbrala od obrtnonadaljevalnih šol predloge in jih je predložila nato Obrtni banki.

Po treh zastopnikih se je udeležila zveza tudi proslave 20letnice bratskega Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu, ki se je vršila v dneh 5. in 6. maja.

II.

Gospodarsko stanje obrtništva.

Gospodarsko stanje obrtništva bi lahko na kratko označili z besedo: Kriza, padanje gospodarske moči.

V najtežavnejšem položaju se nahaja oblačilna stroka — čevljarji in krojači.

a) I. Čevljarjska stroka.

Čevljarjska stroka je v zadnjih letih vidno padla. Temu počasnemu propadanju te stroke je vzrok predvsem čevljarjska industrija, prekomeren uvoz, poseganje trgovcev v čevljarstvo in, kakor v vseh drugih strokah, šušmarstvo.

Čevljarjski mojstri bi mogli s pomočjo čevljarjske industrije kriti v naši državi vso potrebo na čevljih, kar je tudi statistično dokazano. Vendar pa vidimo, da se uvaža v državo velikanske množine čevljev, zlasti iz Češkoslovaške, ki preplavljajo naš trg. Češkoslovaška tovarna «Baťa» ne izpodriva domače industrije le pri nas, temveč si z velikansko silo osvaja trg tudi na drugih evropskih tržiščih. Proti uvozu čevljev so čevljarjske organizacije zavzele odločno stališče, dokazovale, da je baš prekomeren uvoz kriv obubožanju te stroke — vendar so našli vsi protesti in vsa dokazovanja na gluha ušesa.

Kakšen je češkoslovaški uvoz čevljev, ki ga predstavlja v veliki meri baš «Baťa», kaže statistika. Leta 1924. je eksportirala Češkoslovaška 2.139.520 parov čevljev, leta 1926. pa že 6.570.860 parov.

Pa tudi obrtna zakonodaja je glede te stroke popolnoma odpovedala. Trgovci s čevlji smejo prodajati le izgotovljene čevlje — danes pa vidimo, da se skoraj vsak trgovec s čevlji peča tudi s popravili, kar pa je po zakonu nedopustno.

Nad vse bujno razvito pa je v tej stroki tudi šušmarstvo. Niso temu vzrok toliko socialne razmere, marveč splošno neugoden položaj, kateremu tudi obrtna zakonodaja ni kos. Eden izmed važnih vzrokov šušmarstva v čevljarjski stroki pa je tudi prekomerno število naraščaja. Statistika nam dokazuje, da je baš oblačilna stroka, ki se nahaja v najtežavnejšem položaju in ki, odkritosrečno rečeno, nima posebne bodočnosti, najbolj natrpana z naraščajem. Umevno je, da prične pomočnik, ki ne dobi dela, ker ga mojstri sami nimajo, neopravičeno izvrševati obrt, ki se ga je učil. Zato bodo morale čevljarjske organizacije polagati vso pažnjo omejitvi naraščaja.

Čevljarjski mojstri s cenami ne morejo konkurirati industriji in trgovcem s čevlji. Pomislimo samo, da so čevlji v trgovini cenejši nego ročni izdelek in vendar sta pri tem paru čevljev zaslužila že tovarnar in trgovec. Nastaja torej vprašanje: ali so tovarniški izdelki res toliko cenejši, ali pa so kvalitativno slabši. Naši čevljarji morajo plačevati drago usnje, ki se uvaža kot izdelek v državo, izvažajo pa se sirove kože.

Položaj te obrtne stroke je tako neugoden, da bodo morali čevljarjski mojstri misliti na čim tesnejšo gospodarsko združitev, ker bo borba posameznika za existenco vedno težavnejša.

b) Krojaška stroka

se je borila skoraj z vsemi istimi težkočami kot čevljarjska stroka. Konfekcija izpodjeda tla krojaštvu in pridružuje se strašno razpaslo šušmarstvo. Tudi v tej stroki je omejitev naraščaja neobhodno potrebna, prav tako pa tudi kar najbolj tesna gospodarska združitev.

V šiviljski stroki se je pričelo zlasti po deželi živahnejše gibanje med šiviljami, ki posedujejo obrtne liste. Šivanje perila ni vezano na usposobljenostne dokaze in skoraj do zadnjih let o šiviljskem obratu ni bilo govora. Opažamo, da se šivilje priključujejo krojaškimi pa tudi kolektivnim zadrugam, da ščitijo potom njih svoje interese.

c) Brivska, fizerska in lasničarska stroka zaznamuje velik napredek zlasti v damsko-frizerski stroki. To je imelo seveda za posledico, da se je pojavilo gibanje za ločitev teh treh strok, ki so doslej tvorile celoto. Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev je zavzela stališče, naj se iz te celote stvorita dve samostojni obrtni stroki, in sicer brivcev ter damskih frizerjev.

Veliko krizo preživlja tudi

č) zlatarska in urarska stroka.

Zlatnina je postala luksuz, ki si ga pri današnjih razmerah lahko le malokdo privoščiti. Srednji stanovi, ki so bili nekdanje najboljše odjemalci, se borijo sedaj za najpotrebnejše. Nekoliko boljše je urarska stroka, in sicer v kolikor se tiče popravil.

Zlatarji in juvelirji imajo bogate zaloge drago plačane zlatnine in draguljev, v njih imajo mnogo kapitala, ki se jim pa ne obrestuje.

d) Sodavičarska stroka

je vodila v lanskem letu oster boj proti «Sparklet»-steklenicam, ki se uvažajo iz inozemstva. Teh «Sparklet»-steklenic se morejo posluževati gostilničarji, da izdelujejo na ta način sami sodavico. Ta borba sodavičarjev je bila seveda upravičena, ker bi pomenile «Sparklet»-steklenice, če bi se razširile, za sodavičarje veliko konkurenco; poleg tega pa «Sparklet»-steklenice tudi iz higijskih razlogov niso priporočljive. Sodavičarje je

v njih boju krepko podpirala tudi zveza. Sedaj odloča o tem Državni svet v Beogradu

e) Fotografajska stroka.

Pokrajinska zadruga fotografov za Slovenijo v Ljubljani je združena v Savezu fotografskih združenj kraljevine SHS v Beogradu. Dne 18. in 19. septembra se je vršil v Ljubljani velik fotografski kongres, katerega je sklical savez. Kakor vse druge stroke tako se tudi fotografska stroka z vso odločnostjo brani šušmarstva, ki ga predstavljajo v tej stroki amaterji najrazličnejših poklicev. Poleg tega pa se hoče pojavljati kot nekakšna samostojna stroka povečevanja slik, ki pa spada dejansko v delokrog poklicnih fotografov.

f) Mesarski obrt.

V mesarskem obrtu smo opazili v minulem letu večje organizatorično gibanje. Doslej sta obstojali v vsej ljubljanski oblasti samo dve zadrugi mesarjev. V minulem letu pa se je nanovo ustanovila Zadruga mesarjev za sodni okraj litijski s sedežem v Litiji, v ustanavljanju pa je bila Zadruga mesarjev za ljubljansko okolico in sodni okraj Višnje gor. V letošnjem letu se pripravljajo ustanovitev Zadruga mesarjev za kamniški sodni okraj v Kamniku, giblejo se pa baje tudi mesarski mojstri logaškega sreza.

V zadnjih letih vodijo mesarski mojstri ostro borbo proti kmetom, ki koljejo živino sami in jo na drobno razprodajajo. Cesarski patent iz leta 1859. daje sicer kmetom pravico, da zakoljejo sami živino, ki so jo zredili, toda le v sili. Kmetje pa danes živine nočejo prodajati mojstrom, temveč jo koljejo doma in tudi doma prodajajo. Medtem, ko so predpisane mesarjem najrazličnejše higijske odredbe, pa koljejo kmetje živino po skednjih, v prahu in blatu, čeprav v to niso niti upravičeni.

Zlasti Zadruga mesarjev v Kranju se je odločno borila proti klanju živine po kmetih. V tem boju pa ni uspela, ker se sklicujejo oblasti na cesarski patent iz leta 1859. Kmetje pa so našli mnogo opore tudi v političnih strankah, ki so jih iz političnih razlogov ščitile. To stanje se bo vsekakor zboljšalo s predpisi v novem obrtnem zakonu. Edinole v korist mesarskih mojstrov bo torej, če se bodo čim tesneje združili v svojih strokovnih združenjih.

g) V pekovski stroki

smo opazili v minulem letu nervozno gibanje glede ureditve delovnega časa. Uredba o odpiranju in zapiranju obratovališč je urejevala tudi delovni čas v pekarnah, dasi spada vprašanje delovnega časa v področje zakona o zaščiti delavcev. Le energičnim naporom zadruge se je posrečilo, da je ostal delovni čas v pekarnah v splošnem doslej nespremenjen.

h) Stavbne stroke.

Zlasti stavbeniki so vodili v minulem letu ostro borbo proti zahtevam inženjerjev, ki so potom svojih združenj nameravali okrniti delokrog in pravice stavbenikov. Prodirati je pričelo mnenje, da je inženjer vsled svojih študij edini upravičen do gotovih vrst stavb, mi pa smo nazaranja, da napravi le praksa in skušnja strokovnjaka. Zato je zveza z zanimanjem sledila tej borbi, ki je v Sloveniji po zaslugi Zadruga stavbenikov ugodno potekla. Ti napadi na pravice stavbenikov se bodo od strani inženjerskih združenj gotovo še v tem ali onem prečem vprašanju ponavljali, pa jih bodo naši stavbeniki gotovo prav tako zavrnili.

V stavbenih strokah vobče vlada žal, velika, umazana konkurenca, ki izpodjeda ugled obrtnikom teh strok. Baš to je v mnogih ozirih krivo, da se nahajajo stavbne obrti v krizi, dasi stavbene sezone v splošnem niso baš slabe.

Nekatere zadruga stavbnih strok so skušale uveljaviti enotne cene, a so, žal, vsa prizadevanja ostala brezuspešna.

Iz te površne slike vidimo, da se borijo vse stroke več ali manj z večjimi ali manjšimi težkočami, ki jih ovirajo v razvoju. V vseh strokah pa vlada šušmarstvo pomanjkanje denarja za moderniziranje obratov, v mnogih pa tudi pomanjkanje volje po napredku.

Jako važno je zlasti kreditno vprašanje za malega obrtnika. V tem pogledu je slovensko obrtništvo mnogo pričakovalo od Zanatske banke kraljevine SHS v Beogradu.

Bile pa so njegove nade, da se bo izboljšalo kreditno stanje poleg tega obrtniškega denarnega zavoda, tudi povsem upravičene. Ustanovna skupščina banke je namreč sklenila, da se takoj po ustanovitvi glavne podružnice v Zagrebu, ustanovi kot prva, ki je predvidena tudi v bančnih pravilih, podružnica v Ljubljani.

Z ustanovitvijo banke je Narodna banka ukinila obrtniške kredite po 5000 Din. Mnogo si je prizadeval, da Narodna banka zopet otvori te kredite kljub ustanovitvi Zanatske banke, g. dr. Fran Windischer, prizadevale so si mnogo tudi organizacije, vendar pa brez uspeha.

Ostali smo torej brez ugodnih kreditov, zato smo tem bolj pričakovali, da bo nadomestila izgubo Zanatska banka.

Boji za podružnico v Ljubljani so se pričeli že leta 1927. Sklicevali smo se na sklep ustanovne skupščine in na bančna pravila, a vendar smo dobili isti odgovor, češ, v Sloveniji za kredite ni dovolj zanimanja in podružnica ne bi prosperirala.

Res je, da se slovensko obrtništvo kreditov ni posluževalo v večji meri. Banka je plisirala doslej v Sloveniji okrog 250.000 Din kreditov. Vzrok, da se obrtništvo pri nas tako malo poslužuje kreditov, pa leži predvsem v visoki 10 % znašajoči obrestni meri ter neprikladnem po-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Kaj je novega?

Enotni obrtni zakon za vso državo je v načrtu že izdelan. Razne deputacije, ki so v zadnjem času obiskale Beograd, so dobile informacije, da je načrt predložen ministru g. dr. Mažuraniću. Čim ga ta prešudira in odobri, ga bodo dobile v izjavo gospodarske zbornice in uglednejše obrtniške korporacije.

Važne spremembe v prometnem ministrstvu bo prinesla nova uredba, ki je že izdelana v načrtu. Prometni minister dobi tri pomočnike, generalna direkcija v Beogradu bo ukinjena, železniške direkcije v poedinih pokrajinah pa bodo dobile običajni delokrog. Upati je, da se s tem izboljša promet ter ugodno reši tudi vprašanje dobav za železnico, na katerem so jako zainteresirani tudi obrtniki.

Konferenca Zbornice T.O.I. iz cele države, ki se vrši redno vsako leto ter razpravlja o najvažnejših gospodarskih vprašanjih, se bo vršila letos v dneh 26. in 27. maja v Novem Sadu. Predmet razprave bo naša trgovinska, carinska in železniška politika. Naša zbornica ima referat o industrijski in avtonomni carinski politiki. Na dnevnem redu je tudi referat «obrnitvo in avtonomna carinska politika».

Novi cestni zakoni. Te dni je kralj podpisal zakon o državnih in zakon o samoupravnih cestah. Samoupravne (občinske, okrajne in oblastne) ceste se bodo gradile in vzdrževale predvsem s sredstvi samouprave, ako pa ta ne bo imela denarja, s kulukom.

Korupciji sekajo glavo. kakor poročajo, osobito v Srbiji, kjer je obtoženih 739 uradnikov in prihajajo še vedno ovadbe v tolikem številu, da se samo v okolišju Južne Srbije pričakuje okrog 4000 ovadb. Dosedaj je nad 60 uradnikov v zaporu radi poneverb, zlorabe uradne oblasti itd.

Volitev v Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, katerih imamo v državi 13 (Ljubljana, Zagreb, Osijek, Novi Sad, V. Bečkerek, Beograd (3), Sarajevo, Split, Dubrovnik, Podgorica, Skoplje), ni kmalu pričakovati, ker je Kralj s posebnim zakonom odredil, da se ne glede na roke po veljavnih volilnih redih ustavljajo volitve za popolno ali delno obnove zbornic. Člane zbornic lahko imenuje ali pa jih razreši minister trgovine in industrije v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

V vprašanju plačevanja vojne odškodnine so se po vestih iz Pariza Nemci vendarle udali, dasi se je bilo bati, da ne pride do soglasja z zavezniki. Po posredovanju Amerike so Nemci obljubili, da bodo plačevali 37 let po 2040 do 2060 milijonov zlatih mark (marka je okroglo 13 in pol dinarja), nadaljnjih 21 let pa bodo plačevali tolike anuitete (letnine), da bodo krile medzavezniške dolgeve.

Davčno-reklamacijski odbor, ki ima po novem davčnem zakonu odločati glede pritožb proti odmeri davkov po davčnih odborih, je bil določen za celo Slovenijo samo eden. Zbornica T.O.I. pa je izposlovala, da se ustanovi dva, po eden za vsako oblast. Od 8 članov in 8 namestnikov imenuje polovico finančno ministrstvo na predlog finančne direkcije, drugo polovico pa izvoli Zbornica T.O.I.

Spor radi uvoza naše zaklane živine v Avstrijo se je glasom zadnjih vesti rešil ugodno za naše izvoznike. Avstrija je obljubila omiliti stroge vetrinarske predpise, ki so naš izvoz skoro docela onemogočili.

Naša trgovinska bilanca v prvem četrtletju je bila pasivna. Izvozili smo blaga za 1310.2 milijona Din, uvozili pa za 1649.2 milijona Din, tako da znaša pasivnost 339.1 milijona Din. Ta primanjkljaj pa je manjši kakor smo ga imeli v prvem četrtletju lanskega leta, ko je znašal izvoz 1372.5 milijona Din, uvoz pa 1914.3 milijona Din; torej primanjkljaj 541.8 milijona Din.

Produkcija premoga v Sloveniji znaša več kot eno tretjino vse jugoslovenske premogovne proizvodnje. Dočim je bilo v teku minulega leta v celī državi nako-paneja črnega premoga 347.472 ton (10 ton = 1 vagon), rujava premoga 3.666.030 ton, lignita 1.028.378 ton, se je nakopalo v Sloveniji 518 ton črnega, 1.703.333 rujava premoga in 125.748 ton lignita.

Invazija italijanskih obrtnikov na podlagi netunske pogodbe med našo državo in Italijo, ki dovoljuje priseljevanje obrtnikov, se je že pričela. Kakor poročajo iz Sušaka, se je ondi v zadnjem času naselilo kar 21 laških obrtnikov. Kam bo to dovedlo obrt osobito v naših obmejnih krajih, kjer že itak komaj diha?

Potovanja ministrov. Zadnje dneve je odpotoval minister socialne politike dr. M. Drinković na inspekcijo v Dalmacijo, poljedelski minister dr. Frangeš pa v Srbijo; v Beograd so se vrnili min. predsednik Živković, min. Kumanudi in min. pravde dr. Srsčić.

Izvršilni (eksekucijski) zakon, ki naj bi veljal za celo državo, je v načrtu že izdelan in bo baje kmalu uveljavljen.

Razsodišče Zbornice T.O.I. v Ljubljani je že začelo poslovati. Kakor čujemo, je določena za sredo, 15. t. m., že razprava o dveh pravnih. Ker razsodišče jako hitro posluje in so njegove razsodbe brezprizivne, je umestno, da obrtniki pri večjih dobavah v pisni pogodbi (sklepem pismu) določijo, da se podvržeta obe stranki v slučaju spora temu razsodišču.

Poročilo o rednem obnem zboru Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani. (Konec.)

Podružnice je opustilo 8 članov, in sicer:

1) Kovačević Ignac v Ljubljani, Tržaška cesta; 2) Godnov Mihael v Trzinu; 3) Vranešič Josip v Lokah pri Trbovljah; 4) Kunšič Ivan na Bledu; 5) Doležal Karl v Zg. Šiški; 6) Godnov Mihael v Kranjski gori; 7) Delbelo Avgust v Dobu pri Domžalah in 8) Petkovič Ilija v Lukovici.

V preteklem letu je bil iz ljubljanske oblasti izločen srez Kastav in je s tem zadruga izgubila 3 člane, in sicer:

1) Antolovič Stevo, Sv. Mataj; 2) Bataja Srečko, Zamet in 3) Gürgjevič Djordje, Kastav.

V poročilnem letu je bilo na novo sprejetih 112 vajencev, med njimi 32 vajenk. Predčasno razrešeni je bilo 9 učnih pogodb, med temi 7 vsled krivde vajenca, a so se v vseh primerih pogodbe prepisale, v 2 primerih pa radi izselitve vajenca izven okoliša zadruga.

Oproščenih je bilo 41 vajencev, med temi 7 vajenk. Pomagalske preizkušnje se je udeležilo tudi 11 pomočnikov. Pri preizkušnjah je preizkuševalna komisija v 4 primerih radi zelo pomanjkljivega praktičnega znanja vajencev določila podaljšanje učne dobe po tri mesece, kar je tudi potrdila obrtna oblast.

Radi zastarelosti »Preizkuševalnega reda za pomagalice«, ki izhajajo že iz leta 1908., se je zadruga načelstvo odločilo in sestavilo nov preizkuševalni red, ki bo odgovarjal duhu časa, ter ga že predložilo obrtni oblasti v potrditev.

Kar se tiče notranjega delovanja zadruga naj omenim, da je v poročilnem letu sprejelo načelstvo 412 službenih vlog, od katerih je bilo rešenih 343, ostale pa so se vzele na znanje. Nadalje se je izdelalo 1256 spisov s 622 tekočimi številki, ki čemer se pa ne prištevajo razne okrožnice in priloge. Vloženi spisi se nanašajo največ na čisto službene zadeve in se brezpomembne stvari, kakor prijave in odjave pomočnikov ter prijave vajencev, posredovanja služb, kratka vprašanja članov in slično, katerih je tudi na stotine, sploh ne vpoštevajo.

Vsa pismena dela je izvršil po večini tajnik s pomočjo načelnika in poštvalnega odbora. Da bi se lahko vse delo načelstva natančno določilo v pogledu pospeševanja stanovskih zadev, bi bilo potrebno uvesti kroniko. Pri tem obsežnem delu ni bilo mogoče, da bi šlo korakoma z voljo, in to radi prepočasnega poslovanja nekaterih oblastev ter radi raznih tehničnih težkoč. Na vsak način pa se lahko oziramo na obsežno delo ter vzorno in strogo izvrševanje dolžnosti, storjeno z železno voljo, ki se ni dalo motiti v namenu, varovati člane pred izkoriščanjem, s čimer se je doseglo mnogo, kar je veljalo prej kot nedosegljivo.

Kar se tiče posredovanja služb, se je načelstvo vedno potrudilo, zadostiti vsem potrebam in zahtevam. Če pa se ni moglo zadostiti vsem željam, je vzrok v tem, da pomočniki kakor tudi mojstri raje iščejo posredovanja potom oglasov v časopisju. Da pa se pride temu tako važnemu vprašanju v okoliščini, ker sta načelnik in tajnik z drugim tudi važnim delom preobložena, se je načelstvo odločilo izročiti zadrugu posredovalnico služb odborniku g. Žabjeku. Ta posredovalnica že posluje in je bilo to potom oglasov v časopisju objavljeno. Torej, kdor bi rad posredovanja za nameščenje pomožnega osebja, naj se obrne na naslov člana: Žabjek Franjo, Ljubljana, Cerkvena ulica.

Od zadnjega obnega zbora, ki se je vršil dne 27. februarja 1928. v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ob navzočnosti 66 članov, pa do danes, se je vršilo 12 rednih odborovih sej in 3 članski sestanki vseh v Ljubljani in bližnji okolici bivajočih zadruginskih članov. Na prvih dveh sestankih se je razpravljalo pereče vprašanje nedeljskega počitka in delavnega reda sploh, sestanek pa je imel namen, poučiti člane, kako se sestavljajo davčne napovedi za pridobitno, da bi z napačnimi napovedmi sami ne pripomogli do prevelike od-davčitve. Na tem sestanku je iz prijaznosti predaval na povabilo načelstva tajnik Zveze obrtnih zadrug g. Kaiser.

Ker že ravno govorim o sestankih, naj omenim, da je načelstvo v preteklem letu prejelo od Zbornice za trgovino, obrt in industrijo poziv, da se izjavi v okviru uredb gospodov ministrov za socialno politiko in za trgovino. Načelstvo je takoj sklicalo sejo odbora, na kateri se je natanko razmotrivala uredba. Razmišljalo se je o delavnem času, ki bi bil najprikladnejši za naše obrti. Pripomnim, da smo kljub temu, da uredba predvideva 9urno dnevno delo, zaprosili za 10urnik ter smo v naši prošnji s stvarnimi dokazi podprli potrebo po 10urnem dnevnem delu. Kakor vam je že vsem znano, našemu zaprosilu ni bilo ugodeno. To smo zvedeli iz naredb g. velikega župana ljubljanske oblasti, ki je izšla dne 8. julija 1928. Njen ponatis smo poslali vsem našim članom. To je bil hud udarec za nas vse. Morali smo se mu pokoriti, a mirovali nismo.

Med tem časom pa je približno 10 ljubljanskih članov stvorilo nekako opozicijo, in sicer iz vrst onih, ki so poprej delali ob nedeljah javno oziroma pri zaprtih vratih ter tako škodovali sebi na zdravju, si kratili prosti čas, drugim tovarišem pa zaslužek. V naredbi, ki jim je vse to zabranila in jih vodila zopet na pot realnosti, se niso mogli pogledati. Ne bom natanko razkladal, koliko sitnosti, nepotrebnih poti in nepotrebnega pisarjenja nam je napravila ta opozicija, ki se je izdajala za samostojni odbor ljubljanskih obrtnikov. Dobro so izrabljali ta kritični moment. A čast našim zavednim

obrnikom, katerim izražam na tem mestu zahvalo, ker se niso dali voditi po brezglavi opoziciji, ampak so trdno zaupali v odbor, vedoč, da je vodstvo zadruga v pravih rokah, ki bo napelo vse sile za doseg končnega cilja v prosep celokupnega članstva. Niso se motili, načelstvo je doseglo, da je g. veliki župan ljubljanske oblasti izdal z dne 21. decembra 1928. novo naredbi z 10urnim delavnikom, v kateri so zapopadene vse želje ljubljanskega kakor tudi zunanega članstva.

Vem, da niso vsi člani tudi s to novo naredbi zadovoljni, kajti težko je ustreči vsakemu posamezniku. Pomniti moramo, da je ta naredba izdana v mejah zakona in je z njo ustrezno vsaj večini našega članstva. Načelstvo lahko beleži z njo velik korak v prosep skupnosti.

Po težki borbi smo končno vendar izposlovali za mesto Ljubljano in ves policijski okoliš popolen nedeljski počitek, ki je z izišlo naredbi obvezen. S tem so se po dolgoletni borbi uresničile vroče želje zavednega članstva, ki tvori veliko večino. Oni nezadovoljniki pa se bodo s časom tudi vživeli v sedanjost in tako bo vsem ustrezno.

Poglejmo n. pr., kako je izgledalo naše družinsko življenje še pred kratkim, ko je trajal poslovni čas nad 14 ur, ko so bile brivnice ob nedeljah v mestih po 6 ur in na deželi pozno do večera odprte. Ko je šel jutraj brivec na svoj posel, so bili otroci še v postelji in zvečer so že zopet spali. Cel teden — tudi ob nedeljah in praznikih — ni imel priložnosti, posvetiti se svoji družini. Tudi svojemu zdravju ni mogel posvečati primerne skrbi. Zato je življenje mnogih brivcev povprečno kratko, najbolj pa trpijo na pljučnih boleznih. Predolg delavni čas vpliva kvarno na duševno razpoloženje in jemlje veselje do dela.

Akoravno je zvezana rešitev vprašanja cen s splošnimi težkočami, prevladuje zavest, da samo nevednezi delajo umazano konkurenco. Nekateri namenoma delajo pod določenimi cenami. Nekateri, ki pa imajo sicer trdno voljo, držati se cen, so prebojazljivi, da bi jih zahtevali, najzadnji pa so tisti, ki javno ali skrivaj delajo proti določenim cenam, kajti ravno primerne cene vzbujajo zaupanje do dobre postrežbe in do dobrega dela.

Nadalje bi bilo še za omeniti, da je povzročilo šušmarstvo in umazana konkurenca slab gospodarski položaj naših članov. Konkurenca in pravična tekma sama na sebi nista nezdrava. Ravno nasprotno! Pritiskata k izpopolnitvi in izrabi najboljših zmožnosti. Konkurenco najdemo povsod. Tekmuje človek rad, dokler je borba častna in možata. Šušmarska konkurenca pa je škodljiva. Enako škodljiva nam je tudi drugačna umazana konkurenca. Kaj nam koristijo vsi zadrugni sklepi, vsi principi, ako jih ne moremo praktično izvesti. Predvsem bi moral biti uveljavljen tudi pri nas zakon proti umazani tekmi.

H koncu naj še omenim, da je naša lanske leto poprijeta inicijativa za ločenje obrtov že na poti uresničenja in nam jo bo prinesel enotni obrtni zakon. S tem bo storjen zopet velik korak, ki bo le v procvit našega obrtništva.

Omeniti moram tudi, da je bilo slej ko prej načelstvu ležeče na tem, da kolikor mogoče pazi na vzgojo naraščaja. Ta namen moramo tudi doseči. Naša naloga je, vzgajati našo obrtniško mladino duševno, pravno in strokovno, da bo v bodoče zmožna svoje dolžnosti v poklicu in v zadrugi izpolnjevati, k čemur se naj pripravljala potom gojitve zavesti stanovske skupnosti. Zlahten vpliv dobre vzgoje mlajše generacije bo naš poklic povzdignil na višino in s tem bo povzdignjen tudi naš ugled in gospodarsko-socialni položaj.

Temu cilju se bomo nekoliko približali, ko se že sklenjeni načrt ustanovitve vajenske strokovne šole uresniči. Da se že ni uresničil ta načrt, so krive razne tehnične težkoče, pri katerih je delala največ preglativ finančna. A poštvalnemu odboru se je posrečilo vse nastale težkoče izravnati in zato lahko trdim, da bo v jeseni strokovna šola oživila.

Meseca oktobra lanskega leta se je vršil na Dunaju svetovni kongres vseh brivcev, frizerjev in lasničarjev. Ob tej priliki so se vršile tudi tekme iz naših obrtov, katerih se je udeležil kot edini Slovence gosp. Metod Podkrajšek, sin uglednega člana g. Matka Podkrajška, in je izšel iz te težke tekme kot zmagovalec, odlikovan z zlato kolajno. Zadruga mu je k temu odličnemu uspehu izrekla častitke, kajti z dosega tako častnega uspeha je postavil v dobro luč vse naše slovensko obrtništvo.

S tem bi svoje poročilo končal s prošnjo, da ga vzamete na znanje in odobritev.

Načelnik poda poročilo tajnika v debato, oziroma v odobritev. K besedi se oglasi tov. Dolenc in ugovarja poročilu, češ, da je preobširno, da ni časa za poslušati. Nadalje se priglasi k besedi tov. Hribar, ki graja, zakaj ni načelstvo obvestilo in pritegnilo k predavanju o davkih tudi podeželskih članov, ter predlaga, da bi se v bodoče k važnejšim predavanjem vedno vabili tudi zunanji člani. Tov. Petrovič prosi pojasnila, ako je naredba o odpiranju in zapiranju obrtnih obratovalnic obvezna za vse ali samo za nekatere člane, ter ostro protestira, ker se v njegovem okolišu več tovarišev ne drži reda.

Tov. načelnik pojasnjuje na gornja vprašanja, nato pa da poročilo tajnika na glasovanje in je bilo soglasno odobreno.

K 4. točki dnevnega reda: Poročilo blagajnika, poročila tov. načelnik, ki je obenem tudi blagajnik, da je imela zaduga v preteklem letu 35.692 Din 34 p dohodkov, kar natanko tolmači. Prav tako tolmači tudi posamezne

točke izdatkov, ki so znašali 34.497 Din 10 p, tako da je znašal saldo koncem leta 1928. Din 1.195 p 24. Celokupno zadrugo premoženje je znašalo koncem i. 1928. 33.724 Din 40 p in je porazdeljeno takole: Gotovina v blagajni 1.195 Din 24 p, gotovina pri poštni hranilnici 229 Din 86 p, vloge pri Mestni hranilnici »podporni sklad« 14.860 Din, »vajenški sklad« 5.580 Din 10 p, »zadruga brivcev« 2.558 Din 11 p, terjatev g. Ivana Gijda 2.082 Din 65 p, terjatev ostalih članov 950 Din, vrednost inventarja: pisalni stroj 5.800 Din, omara, linoleum in drugo 468 Din 44 p

K blagajnikovemu poročilu se priglasi več tovarišev k besedi kot: Jurman, Loborec, Petrovič, Hribar, Završnik in Podražaj, ki dobe zahtevana pojasnila.

K 5. točki dnevnega reda: Poročilo računskih preglednikov. Načelnik pojasni, da se nahaja računski preglednik tov. Franchetti v bolnici in ne more podati svojega poročila ustmeno, podaja pa sledečo pismeno izjavo:

»Slavni občni zbor! — Ker sem vsled bolezni zadržan današnjem zboru prisostvovati, Vas prosim, da moje poročilo kot računski preglednik vzamete tem potom na znanje.

Poročam, da sem knjige natanko pregledal in z računi primerjal ter našel vse v najlepšem redu. Vsled tega predlagam, da se moje poročilo vzame na znanje, računski zaključek za leto 1928. odobri in blagajniku podeli absolutorij.»

Kot drugi računski preglednik poroča tov. Juvanc, da je knjige pregledal, jih našel v sijajnem redu, da niso bile še nikoli tako vzorno in lepo urejene odkar je on preglednik, ter vsled tega pozove navzoče, da se poda blagajniku in celemu odboru absolutorij.

Načelnik da ta predlog na glasovanje in je bil soglasno sprejet.

K 6. točki dnevnega reda: Proračun in določitev zadrugne doklade za leto 1929. poroča načelnik, da je odbor sestavil proračun, katerega podrobno tolmači in bi znašal na dohodkih 23.082 Din 80 p ter ravno toliko izdatkov. K temu pojasnjuje, da je v dohodkih zapopadana zadruga doklada po Din 50 za vsakega člana, torej toliko kot v preteklem letu.

Razvila se je debata, po kateri končno obvelja predlog tov. Podražaja, naj se določi zadruga doklada za one člane, ki so brez pomočnikov, po Din 30, za one, ki zaposlujejo do 3 pomočnike, po Din 50, in za one, ki zaposlujejo več kot 3 pomočnike, po Din 100.

Ker se razteza delokrog, zlasti za brivca v moški stroki, je na posameznika odpadlo število prebivalcev povprečna velikost kroga obiskovalcev odločilna, na katerega lahko računa vsaka posamezna brivska obratovalnica. Iz tega se da sklepati gotova upravičenost, da naraščanje števila obratovalnic mora korakati z naraščanjem prebivalcev. Naša obrt se da ščititi pred veliko konkurenco samo na ta način, da se kolikor mogoče prepreči naraščanje števila brivskih poslovalnic. Število vsako leto izvežanih vajencev pa prekorači potrebo obrtnega naraščaja in ravno to je skeleča rana, katero moramo izceliti, ako hočemo obvarovati bodočnost naše obrti, kajti prej ne bo prenehalo naraščanje števila poslovalnic, preden se ne skrči število vajencev na zdravo mero.

Samo v preteklem letu je bilo na novo sprejetih 112 vajencev in vajenk, torej toliko kakor poprej v treh letih skupaj.

Predno se bomo dobro zavedli, bodo že vsi ti mladeniči, 212 po številu, postali pomočniki, med tem časom pa se bo nabralo zopet par sto novih vajencev in tako naprej, brez konca. Seveda jim po dovršeni praksi nikdo ne bo mogel zabraniti, da postanejo samostojni obrtniki. Položaj bo postal neznosnejši, kakor je že obstoječi.

V želji, da temu odpomore, je odbor po temeljitem preudarku sklenil predlagati sledečo izpremembo pravil:

§ 10. drugi odstavek, naj bi se glasil takole:

Kot vajenci se smejo sprejeti le osebe, ki nimajo nobenih obratovanj ovirajočih telesnih napak ter niso okužene z ostudnimi in nalezljivimi boleznimi, ki so tudi sposobne za izvrševanje v obratu. To morajo dokazati z zdravniškim spričevalom, izdanim od zdravnika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Dovršiti morajo najmanj šest razredov osnovne šole, oziroma imeti temu odgovarjajočo drugo šolsko izobrazbo.

§ 11. a) prvi odstavek naj bi se spremenil nakoie:

a) Učna doba pri obrtih te zadruga znaša za vse vajence - vajenke, ne oziraje se na način oskrbe, štiri leta.

§ 11. g) drugi odstavek naj bi se spremenil takole:

Obrtniki, ki delajo s pomočniki, smejo imeti na tri pomočnike po enega vajenca več, vendar pa ne tolikega števila, da bi bilo vsled tega učnemu gospodarju nemoogoče izpolnjevati svojo postavno dolžnost glede obrtne izobrazbe.

Razvila se je daljša debata ter se priglasi k besedi več tovarišev. Tov. Holy se zelo zavzema, da se učna doba ne podaljša, ampak, da ostane dosedanja. Vsi drugi so za podaljšanje učne dobe. Tov. Hribar celo predlaga, da naj bi se za dobo 5 let ustavilo vsako sprejemanje novih vajencev, nakar pojasni načelnik, da to ni izvedljivo, ker bi tega ne dopustila obrtna oblast.

Načelnik podeli besedo navzočemu zastopniku pomočnikov g. Gorupcu, ki se v svojem govoru v celoti strinja z predlaganimi spremembami in apelira na načelstvo, naj naraščaju posveti vso pažnjo, tako pri spre-

jemu kakor tudi pri poznejši izobrazbi, katero naj bi zaključili v strokovni šoli.

Navzoči želijo, da bi se za vsako točko spremembe pravil posebej glasovalo, čemur načelnik ugodí. Tajnik prečita vsako točko posebej in so bile vse predlagane spremembe z večino glasov sprejete.

Pri 8. točki dnevnega reda poroča načelnik, da sta med letom dva odbornika iz raznih vzrokov odstopila ter predlaga v izvolitev za odbornika tovariša Albina Šinkovca in Bernarda Doležala, ki je sedaj namestnik, na njegovo mesto pa g. a. Franja Vidmarja.

Po krajši debati je bil ta zadrugi predlog o nadomestnih volitvah z večino glasov sprejet.

K 9. točki dnevnega reda pojasni načelnik, da je pri sedanjem izplačevanju zadrugne doklade zelo težko poslovanje. Člani imajo čas isto vplačati do konca leta, to je do časa, ko morajo biti že vse knjige v redu. Da pa se temu odpomore, predlaga, naj bi bil termin za plačanje zadrugne doklade do 30. junija, kar je bilo soglasno sprejeto.

K 10. točki dnevnega reda poroča tajnik, da namerava zadrugi član Blaž Zupanc iz Laškega ustanoviti še tretjo brivsko zadrugo s sedežem v Celju. Ta zadruga ne bi združevala niti 40 članov in ni veliko upanja, da bi pri tako majhnem številu mogla uspevati ter nuditi članom ono, kar lahko nudi velika zadruga. K besedi se oglasi tudi tov. Holy, ki ne odobrava ustanovitve še tretje zadruge, ter se pridružuje tajnikovemu predlogu, ki je proti ustanovitvi. Tajnikov predlog je bil soglasno sprejet.

Načelnik tov. Dorčec poroča, da je obrtna oblast izrazila željo, da naj današnji občni zbor izvoli nove prisednike zadrugne preizkuševalne komisije, da se v tem pogledu upostavi zopet red, ter prečita od načelnika sestavljeno listo prisednikov.

Na listo prisednikov iz vrst mojstrov so bili po debati z večino glasov izvoljeni naslednji: 1) Jurman Rudolf, 2) Navinšek Emil, 3) Zobjek Franjo, 4) Vlahovič Josip, 5) Fethich Frankheim Erna, 6) Dorčec Ivan, 7) Šinkovec Albin, 8) Podražaj Franc, 9) Ferkula Franc in 10) Dolenc Hinko.

Na listo prisednikov iz vrst pomočnikov so bili izvoljeni z večino glasov: 1) Podkrajšek Metod, 2) Franchetti Vilibald, 3) Pintar Ernest, 4) Ivčević Matija in 5) Zaletelj Bogomir.

Takoj nato se preide k 11. točki dnevnega reda: Raznosterosti. Tov. Hribar govori o naredbi o odpiranju in zapiranju obrtnih obratov, prav tako tov. Novak, ki apelira na zadrugo, da skuša delavni čas podaljšati, o čemer se bo skleplo na anketi v Zagrebu. Tov. Holy apelira na preizkuševalno komisijo, naj pri podeželskih vajencih ne bo tako stroga, kajti ti nimajo toliko priložnosti se vsemu priučiti.

Ker se nihče več ne priklasi k besedi, se načelnik zahvali vsem za obisk, ter zaključí drugače stvar in zelo lep občni zbor ob 19. uri.

Albin Šinkovec, Niko Koman, Ivan Dorčec,
t. č. tajnik, zapisnikar t. č. načelnik.

Pokrajinska zadruga kleparških, instalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani je imela v nedeljo dne 17. marca 1929. ob 9. uri v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, svoj redni letni občni zbor. Občnega zbora so se udeležili: zadrugi načelnik, celotni odbor in 20 članov zadruge. Za obrtno oblast se je udeležil občnega zbora magistratni tajnik g. Fran Čehun, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani pa njen podnačelnik g. Milko Krapež. Ker ni bil občni zbor ob napovedani uri sklepčen, se je pričel ob sklepčnosti in v zmislu zadrugnih pravil eno uro pozneje, torej ob 10. uri. Zadrugi načelnik g. Ferdo Ferenz pozdravi predvsem zastopnika ljubljanskega mestnega magistrata in zastopnika Zveze obrtnih zadrug ter vse navzoče. Spominja se potem med letom umrlih članov gg. Košarja in Pospišila ter preminulega načelnika kovinarske zadruge g. Urbančiča. V znak sožalja se dvignejo navzoči raz sedežev. Nato se prečita zapisnik občnega zbora od 2. februarja 1928, ki se vzame brez ugovora na znanje in odobri. 1.) Poročilo načelnika vsebuje kratek opis zadrugnega delovanja v preteklem letu. Glavna naloga načelnstva, oziroma odbora, je bila zatiranje šušmarstva z ovadbami na obrtno oblast. Opozarja članstvo, da prijavlja svoje pomočnike, ker zadruga nikakor ne bo potrjevala spričeval onih pomočnikov, ki ne bodo pri zadrugi prijavljeni. Priporoča članom, da zahtevajo za izvršena dela odgovarjajoče cene in se ne ubijajo med seboj z umazano konkurenco. Ker ni udeležba na občnih zborih taka, kot bi je bilo pričakovati, se bo v bodoče nalagala denarna globa članom, ki neopravičeno izostanejo od občnega zbora. Načelnik izjavi, da bo skušal izpeljati že načeto vprašanje ustanovitve društva kleparjev Slovenije. Nadalje predlaga, da se uvede na poziv g. velikega župana ljubljanske oblasti obvezna zdravniška preiskava vajencev, ki se sprejmejo v uk. Predlog je bil z večino glasov sprejet. Poročilo načelnika se vzame na znanje. 2.) Poročilo tajnika. Dne 1. januarja 1928. sta bila včlanjena v zadrugo 102 člana, med letom je pristopilo 14 članov, črtana sta bila vsled opustitve obrti 2 člana, tako da je štela zadruga dne 31. decembra 1928. 114 članov. — Pri zadrugi je prijavljenih 113 pomočnikov; število pa ni točno, ker člani prijave in odjave pomočnikov kljub opominu potom okrožnice opuščajo. — Začetkom leta 1928. je bilo v zadrugi regi-

striranih 128 vajeniških pogodb; ker je bilo med letom sprejetih 31 vajencev, iz uka izstopilo in vajeniško preizkušnjo napravilo pa je 21 vajencev, jih je bilo koncem leta 1928. vpisanih v zadrugo 138 vajencev. — Vajeniške preizkušnje so se vršile 4. in sicer dne 30. marca, 27. junija, 28. septembra in 21. decembra 1928. — Zadrugi odbor je imel poleg rednega občnega zbora dne 2. februarja 1928. še 13 odborovih sej, od katerih se dve radi nesklepčnosti nista vršili. — Dopisov je došlo med letom na zadrugo 278, odposlanih pa je bilo z raznimi vabili in okrožnicami preko 300. — Vsebina dopisov je bila predvsem ovadba šušmarjev, posebno podeželskih. Vsaka ovadba, ki je vsebovala konkretne primere, se je odstopila obrtni oblasti v nadaljnje poslovanje. Poleg ovadb so prednjačili dopisi oblasti radi izjav o usposobljenosti prosilcev za obrtni list, odnosno koncesijsko listino. Tudi so se dajala razna pojasnila članom, ki so se v različnih zadevah obračali na zadrugo. — V zmislu sklepa na odborovi seji dne 27. aprila 1928. se je poslal mestnemu magistratu v Ljubljani dopis, s katerim se je prosilo, da se po izvršenih licitacijah obveščajo tudi oni ofertanti, ki dela niso dobili. Poročilo se vzame brez ugovora na znanje. 3.) Poročilo blagajnika. Zadrugi blagajnik g. Dudek prečita računski zaključek, katerega je vsak povabljenec prejel natisnjene na vabilu. Po prečitani pozove navzoče, če želijo k zaključku kakega pojasnila. Ker se nihče ne javi, se smatra poročilo za odobreno. 4.) Poročilo računskih preglednikov. Računski preglednik gospod Ecker poroča, da sta z g. Kornoš pregledala blagajniške knjige ter jih našla v popolnem redu. Radi tega predlaga absolutorij, ki se tudi izreče. 5.) Proračun za leto 1929. in določitev zadrugne doklade. Zadrugi načelnik je za prostovoljno naročbo na «Obrtni Vestnik». G. Pičman predlaga obvezno naročbo glasila, ker je list potreben. Na list se lahko vsak član obrača in v njega piše, nadalje lahko objavlja načelnstvo v listu vse važne zadeve za člane. Tudi g. Krapež predlaga obvezno naročbo in opozarja na složnost obrtništva. Po živahni debati se sprejme predlog, da znaša članarina za leto 1929. 110 Din, zato pa dobi vsak član brezplačno «Obrtni Vestnik». G. Žitnik priporoča, da člani v list pišejo in da se ustanovi v listu posebna rubrika za obrti, včlanjene v zadrugo. — Nato prečita zadrugi blagajnik proračun za leto 1929., ki znaša 16.380 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Proračun se enoglasno odobri. 6.) Raznosterosti. G. Pičman predlaga, da se v zmislu zadrugnih pravil ustanovi pod okriljem zadrug odsek vodovodnih instalaterjev. Ta odsek naj bi bil po tolmačenju g. magistratnega tajnika nekaj posvetovalni organ odbora in se bo pozneje konstituiral. Po zelo živahni debati se predlog g. Pičmana sprejme in ustanovitve odseka odobri. — Vsled tega dejstva vstopi g. Pičman zopet v odbor. G. Pičman predlaga, da se uvede vsestranska disciplina in da se tudi odbornike, ki neopravičeno izostajajo od sej, kaznuje z globo. — G. Krapež bodri zadrugi odbor k nadaljnjemu vztrajnemu delu. — Po izčrpanem dnevnem redu zaključí zadrugi načelnik ob 12. uri občni zbor in se zahvali za udeležbo.

Poročilo o rednem občnem zboru Zadruge urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev za ljubljansko oblast v Ljubljani. (Konc.) Solški odbor roko. — Točka 4.) Iz podrobnega blagajniškega poročila, ki ga je tudi podal zadrugi tajnik, kot vodja blagajniških poslov, je posneti, da je imela zadruga v letu 1928. skupnih dohodkov 21.327 Din, skupnih izdatkov pa Din 18.146,88, torej preostanek Din 3180,12, prištevisi preostanek iz leta 1927. Din 18.352,33; stanje koncem leta 1928. 21.532 Din 45 par. Od tega odpade na zadrugo premoženje Din 9870,67, v zadrugi podporni fond Din 7126,16, v inkorporacijski fond Din 2987,50, v vajeniški fond Din 1545,12. Blagajniški prebitek v znesku 3180 Din ne zadeva preostanek proračuna, marveč darila v podporni fond, ki v proračunu seveda ne pridejo v poštev. Izdatki povodom proslave 40letnice zadruge v znesku 1534 Din, po odbitku dohodkov v ta namen t. j. 680 Din, torej ostanek 854 Din, zadevajo stroške za večerjo pomožniškega zbora in vabljenih oseb, ter skromno dekoracijo dvorane. — Točka 5.) Oba računski preglednika gg. Franc Čuden, urar, in Milan Košak, zlatar, oba v Ljubljani, se zaradi obolevnosti nista mogla udeležiti občnega zbora in sta sporočila pismeno, da sta pregledala zadrugne blagajniške knjige, zapiske, račune itd. ter našla vse v najlepšem in vzornem redu. Predlagata zadruginemu odboru absolutorij, ki je bil soglasno sprejet. — Točka 6.) Proračun za leto 1929., sestavljen na odborovi seji dne 23. januarja t. l., se prečita in brez debate soglasno sprejme. Dohodki so predvideni s 13.720 Din, izdatki pa s 13.800 Din. Zadruga doklada ostane tudi v letu 1929. neizpremenjena, t. j. mesečno 12 Din, v kateri je všteta tudi naročnina za «Obrtni Vestnik» in članski prispevek za Zvezo obrtnih zadrug. — Točka 7.) Prečita se priporočilo velikega župana ljubljanske oblasti v Ljubljani z dne 3. januarja 1929.,

O br. 3559/2, ki ga je poslal zadrugi mestni magistrat v Ljubljani z dopisom z dne 15. januarja 1929., št. 1206, glede zdravniškega pregleda vajencev ob nastopu učne dobe. Po kratki debati se sprejme soglasno nastopni predlog: V zadrugnih pravilih, odobrenih dne 26. oktobra 1921., je vsloviti kot predzadnji odstavek § 10. na strani 7. nov odstavek s tem besedilom: «Vsak vajenec se mora ob nastopu učne dobe dati zdravniško preiskati, predvsem od zdravnika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, da je duševno in fizično sposoben za dotični obrt, kateremu se namerava posvetiti. To izpričevalo je predložiti zadrugi hkratu z učnimi pogodbami dotičnega vajenca. — Točka 8.) G. tajnik poroča, da je Meroizkusno nadzorništvo v Ljubljani opozorilo zadrugo, da je ministrstvo za trgovino in industrijo na podstavi členov 15. in 25. zakona o kontroliranju čistote izdelkov iz zlata, srebra in platine izdalo s svojim rešenjem nastopno naredbi: 1.) Prepoveduje se izdelovanje zlatih, srebrnih ali platinskih izdelkov s čistoto 250/1000. 2.) Izdelki navedenih kovin s čistoto 250/1000 se smejo izdelovati ali nuditi v nakup najdlje do 1. maja 1929. ter se bo po tem roku napram kršiteljem te naredbe postopalo po zakonu. — Proti tej naredbi je vložila zadruga na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani utemeljeno spomenico, v kateri je obrazložila težke posledice in škodo, ki bi jo naši člani trpeli zaradi te naredbe, in stavila nujen predlog nastopne vsebine: 1.) da se podaljša doba, ko naj stopi ta naredba v veljavo, vsaj do 1. maja 1930. ali pa 2.) če se doba ne bi podaljšala, da se predmeti, kar bi jih še ostalo v zalogi po 1. maju 1929., repuncirajo in prodajajo, dokler traja ta zaloga. Na to spomenico nas je zbornica obvestila, da se je s posebno vlogo na ministrstvo za trgovino in industrijo zavzela za naše želje glede podaljšanja roka za razprodajo izdelkov iz šestkaratnega zlata. Če bo imela vloga zbornice kak uspeh pri ministrstvu, ne moremo jamčiti, zato zadruga opozarja člane že sedaj na to naredbi. — Magistratni tajnik g. Čehun opozarja člane na naredbi o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratov in na posledice kršenja te naredbe. — Načelnik g. Milko Krapež opozarja člane, naj polagajo veliko važnost na točno vlaganje davčnih prijav po novem davčnem zakonu, ker bi sicer trpeli zaradi omalovaževanja tega zakona veliko materialno škodo, ki se ne dá lahko popraviti. Zadruga je rade volje pripravljena, dati svojim članom v tem oziru potrebne informacije. — Zahvaljuje se ponovno odboru, članstvu zadruge in članom vajenske preizkušnje za agilno in nesebično delovanje v zadrugnem taboru in jih prosi tudi v tekočem letu za njihovo pomoč ter zaključí občni zbor ob pol 5. uri popoldne.

Iz organizacij.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani obvešča interese, da posluje zvezna pisarna v Beethovnovi ul. št. 10 (pritličje) za stranke začasno in do preklica vsak delavnik od 3. do 6. ure popoldne.

Občni zbor Zadruge fotografov. V torek, 7. t. m., se je vršil v sejni dvorani Zbornice T. O. I. v Ljubljani občni zbor Pokrajinske zadruge fotografov za Slovenijo v Ljubljani. Predsedoval je zboru ob navzočnosti okoli 30 članov iz vse Slovenije g. načelnik Grabjec. Navzoč je bil poleg zastopnika obrtne oblasti s. kom. Čehuna tudi zastopnik Zbornice T. O. I. g. dr. Pretnar, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani načelnik g. Josip Rebek in za Udruženje fotografov v Zagrebu načelnik First. Iz poročil, ki so bila na dnevnem redu, je razvidno, da šteje zadruga 100 članov, 50 pomočnikov in 80 vajencev. Obračun izkazuje Din 11.790,— izdatkov in Din 12.115,— dohodkov. Članarina za prihodnje leto se je zvišala na 130 Din. Zbor je sklenil povišati zvezni prispevek za vsakega člana na 20 Din letno, pristopnino novih članov pa na 1000 Din. Važen je bil sklep, da se učna doba podaljšana 4 leta, da sme imeti mojster samo enega vajenca, le v izjemnih primerih, če zaposluje več kot tri pomočnike, pa še enega nadaljnega vajenca skupaj, torej nikdar ne več kot dva. Vajenci se morajo pred nastopom učnega razmerja pustiti preiskati po zdravniku Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ter imeti meščansko ali 4 razrede kake srednje šole. Živahna je bila debata o naročilu na hrvaški strokovni list «Fotograf». Zastopnik Zbornice T. O. I. in načelnik Zveze obrtnih zadrug sta v pozdravnih nagovorih omenjala važna vprašanja, ki se tičejo fotografskega stanu.

Pri naročilih upoštevajte pred vsem one ki inserirajo v „OBR TNEM VESTNIKU“.

slovanju, ki obstoja v tem, da je treba vsake tri mesece predlagati nove menice in jih pošiljati v Beograd. Ne prikladno je nadalje, da veljajo za taka menična opravila, ki so plačljiva v Beogradu, predpisi srbskega meničnega zakona. Poleg tega pa banka sedaj tudi za Slovenijo ne dovoljuje kreditov na tekoči račun.

Zveza je vso dobo po ustanovitvi Zanatske banke energično delovala za ustanovitev podružnice. Pristala je končno tudi na to, da se otvori pri Obrtni banki v Ljubljani poslovalnica, katere pa Zanatska banka doslej tudi še ni ustanovila.

Zveza borbe ne bo popustila, dokler ne doseže takega pozitivnega uspeha in tudi ne bo dopuščala, da bi se pred ustanovitvijo podružnice v Ljubljani osnovala podružnica v kaki drugi pokrajini. (Dalje prih.)

Bolniško-podporno društvo čevljarjev v Ljubljani ob svoji petdesetletnici.

Bolniško-podporno društvo čevljarjev v Ljubljani je v četrtek, 9. maja t. l., praznovalo na skromen, a dostojen način svoj jubilej petdesetletnega obstoja. V okusno okrašenem salonu restavracije »pri Mraku« so se zbrali stari, v trudu svojega dela osiveli možje čevljarjskega stanu, da se razgovore v spominu jubileja svoje najožje socialne institucije. Pred petdesetimi leti, 13. aprila, je zbral peščico svojih sotovarišev veliki socialni ideolog našega obrtništva, danes že pokojni g. Ferdinand Thuma. 30 čevljarjskih mojstrov je za ustanovni fond zbralo 29 goldinarjev 90 kr. in s tem malim premoženjem so dali trdno podlago življenju društva, od katerega so ustanovitelji pričakovali, da jim bo v podporo za slučaj bolezni, delanež-nožnosti ali smrti. V letu 1879. se ni bil obrtnik socialno organiziran, vendar je že tedaj čutil potrebo, da se ustanovi koristna ustanova gori omenjene vrste. Kako težko je bilo delovanje v takratnih časih, vedo pač najbolje najbližnji sodelavci. Skoraj nemogoče je bilo prepričati in povesti svojega sotovariša v okrilje tega prekornega društva. Da ni bilo dosti zanimanja med mlajšimi obrtniki, je umevno. Baš ti računajo s svojo mladostjo in smatrajo, da jim za enkrat še ni potrebna taka ustanova.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik društva g. Alojzij Erjavec, ki se je v svojem govoru spominjal ustanovitelja g. Ferd. Thuma in onih članov, katere že krije hladna gruda. V kratkih besedah je podal zgodovino društva in pozval na delo k razvoju ter napredku tovariše, ki še danes stoji izven društva.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Breskvar, posnemamo, da so bili poleg g. Thuma, ki je društvu predsedoval do l. 1890., še predsedniki gg. Železnik Fran v l. 1891., Aleš Ivan od 1892. do 1904. leta. Od tedaj pa do danes načeljuje g. Erjavec Alojzij. Društvo je svečano proslavilo 13. aprila 1919. svojo 40letnico. Ves čas obstoja je umrlo 39 članov, danes pa šteje društvo 40 rednih članov.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal gospod Po-beška, navaja, da znaša današnje društveno premoženje 30.291-09 Din. Podpor se je izplačalo 103.201-63 Din. Članski prispevek je bil prvotno 10 krajcarjev na teden, danes pa se plačuje 3 Din na teden. Vsak član dobiva v slučaju bolezni 15 Din dnevne podpore, za slučaj smrti pa dobe svojci 500 Din pogrebščine in društvo nabavi venec. Starostni sklad znaša 18.870 Dan.

Vsa poročila so zborovalci sprejeli z odobravanjem. K besedi se je javil nato načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebek, ki je v svojem lepem govoru poudaril važnost te in podobnih socialnih ustanov, ki so našemu obrtniku, ne oziraje se na starost, tako nujno potrebne. V vznešenih besedah se je spominjal ustanoviteljev društva ter častil k jubileju, g. predsedniku Erjavcu in blagajniku Alešu pa k njihovem častnem in nesebičnem 25letnem delovanju na čelu in v odboru društva. Bodrilni in stvarni govor so zborovalci z navdušenjem pozgrevili.

G. Perdan Jernej je častil jubilej v imenu Zadruga čevljarjev v Ljubljani.

Govorila sta še gg. Sajovic in Breskvar, nakar je g. predsednik Erjavec zaključil zborovanje.

Nato se je razvila prijetna družabna zabava ob prepevanju pevskega društva Krakovo-Trnovo.

Koristnemu društvu tudi mi častitamo k jubileju in kičemo: naj živi, cvete in se razvije Bolniško-podporno društvo čevljarjev v Ljubljani!

Navodila o lepilu »Ehkam«.

Od nastanka lepljenja je preteklo komaj dve desetletji in že so danes po celnem svetu tovarne, ki na veliko izdelujejo lepljene čevlje. S tem je dokazano, da je lepljenje kot tako sestavni del čevljarjske obrti, čemur ne more danes nihče ovreči, četudi se temu še tako protivi. Zalostno pa je, da pri nastajanju sistema lepljenja čevljev ni sodeloval noben čevljar in da se je to prepustilo deloma tovarnam in še celo lajkom. Da ni noben čevljar pri tem ustvarjanju sodeloval, je bil glavni vzrok ta, da je treba za to imeti stroje, stiskalnice in priprave, katere si čevljar sploh ni mogel nabaviti ali pa le s težavo.

Hočem tu govoriti o sistemu lepljenja čevljev, pri katerem se ne potrebuje ne stroja, ne stiskalnice niti ne posebnih priprav. Po tem sistemu more vsak čevljar v svoji lastni delavnici izdelovati nove čevlje in izvrševati popravila.

Skraini čas je, da se čevljarjski mojstri zganejo in posežejo po novi priliki dela in zaslužka, ki jim jo nudi lepljenje čevljev po tem novem sistemu. Pazite, mojstri, na novosti in ne pustite te nove metode, da ne pride v nestrokovnjaške roke!

Preden preidemo podrobneje na sistem lepljenja čevljev, moram omeniti, da oni, ki je o sistemu lepljenja najprej predaval čevljarjem in jim delal predvaje, dobro ve, koliko truda, dela, časa in denarja se je porabilo preden se je to vpeljalo pri čevljarjih. Šele ko so tovarne pričele z lepljenjem in ko se je začela lepilna snov na trgih in cestah prodajati tudi privatnim ljudem, so vzeli čevljarji stvar resno in pričeli z lepljenjem. Ni čuda, da je potem čevljar vedno zadnji in da se mu godi slabo.

Kaj pomeni označba »lepljenje«? To besedo smo primorani rabiti, dasi vlada proti njej že od prčetka veliko nezaupanje. Da je nezaupanje neupravičeno, hočem dokazati.

Mizar lepi, klepar spaja (lota), ključavničar vari, gumijevi izdelki se vulkanizirajo itd. K vsemu temu ima tudi čevljar, kot nestrokovnjak v teh strokah, popolno zaupanje. Poglejmo, kako klepar spaja. Lonec n. pr. ima luknjo. Klepar vzame najprej primeren košček pločevine, to pločevino in pokvarjeno mesto lonca dobro s pilo opil in očisti, dokler ne pride na trdno, zdravo podlogo lonca, torej na jedro. Nato namaže oba dela s kislino, ki je tako jedka, da razje površino pločevine, ju še enkrat opili ter šele nato spoji lonec s pločevino. Nikdo ne dvomi o trdnosti takega spajanja.

To prepričanje in uvidevnost mora imeti tudi čevljar, če zlepi usnje z usnjem, ali usnje z gumijem ali gumij z gumijem. Ker se za usnje ne dobi taka kislina kot za pločevino, se mora čevljar zadovoljiti s svojim orodjem, ki ga ima v obratu.

Vzame se torej suho usnje, izreže z nožem ali zdrigne z žično krtačo, umazanost, ki se nahaja na koži do takozvanega jedra, opili usnje s pilo ali žično ščetko tako, da stoje vlakna usnja odprta in zamore usnje lepilo »Ehkam« popolnoma vsrkati. »Ehkam«-lepilo se vpije globoko v usnje ter ga napravi trdnjše in nepremočljivo. Popolnoma nemogoče je, da bi se tako spojeno usnje pri svoji uporabi moglo kdaj odtrgati ali odločiti drugo od drugega.

Orodje potrebujemo sledeče: 1.) žično ščetko za drgnjenje; 2.) žično ščetko za čiščenje prahu; 3.) dve različni pili za gornje usnje; 4.) suho usnje, (usnje se moči pozneje, ko je lepilo že vsrkano).

Glavni pogoj pri uporabi tega postopanja je največja čistota.

Čopiči za posamezna lepila (raztopine) se ne smejo zamenjavati. Čopič za gumijevo mleko moramo po uporabi dobro umiti. Od gumija zamazani čopiči namočimo nekoliko v bencinu, ki gumij raztopi, nakar lahko čopič obrišemo s kako krpo ali papirjem. Čopičev za lepilo B in C ni treba čistiti, ker se pri ponovni rabi v lepilu takoj zmehčajo.

Izdelani kosi se ne smejo nikoli sušiti na soncu ali pri peči. Z lepilom namazana mesta se ne smejo s prstom otipovati, ker se s tem kvari jakost lepila.

Uspeh je zajamčen, ako se postopa točno po teh navodilih:

Uporabno navodilo velja za deset primerov dela. Vsak primer je obravnavan posebej.

I. Lepljenje usnja z usnjem:

- 1.) Ureži suhe podplate.
- 2.) Podplate in čevlje popolnoma odrgni in izčisti.
- 3.) Podplate in čevlje prevleči na robu enakomerno z Ekhamovim mlekom. Dobro je tudi, da se nekoliko namaže sredina, da postanejo čevlji nepremočljivi.
- 4.) Sušenje traja dve uri.
- 5.) Po sušenju treba podplate lahko zmočiti.
- 6.) Podplate in čevlje namaži z lepilom (raztoplino, Lösung) B ter jih suši 20 minut.
- 7.) Položi podplate na čevlje, dobro izgadi in dobro potolci.

II. Lepljenje sukna ali jadvrovine (Segelleinwand) z usnjem.

- 1.) Sukno ali platno dobro izčisti in nato prevleči z gumijevim mlekom.
- 2.) Usnje dobro ostrugaj.
- 4.) Suši dve uri.
- 5.) Usnje in jadvrovino prepoji s paro.
- 6.) Namaži usnje in platno oziroma sukno z lepilom B.
- 7.) Suši 15 do 20 minut.
- 8.) Podplate položi, jih dobro zgadi in potolci.

III. Lepljenje sukna s suknom.

- 1.) Očisti oba dela vse nesnage.
- 2.) Prevleči oba dela z gumijevim mlekom.
- 3.) Suši približno 10 minut.
- 4.) Oba dela namaži z lepilom B.
- 5.) Suši 15 do 20 minut.
- 6.) Stisni oba dela sukna.

IV. Lepljenje narte z umetno krpo.

- 1.) Pokvarjeno mesto čevlja dobro izčisti.
- 2.) Dobro in zelo močno zdrgni.
- 3.) Krpo natančno ureži.
- 4.) Krpo priostri.
- 5.) Krpo in čevlje dobro namaži z gumijevim mlekom.
- 6.) Suši dve uri.
- 7.) Namaži oba dela z lepilom B.

8.) Suši 10 minut.

9.) Krpo primerno položi in trdno potolci.

V. Lepljenje s krep gumijem.

- 1.) Namaži oba dela z lepilom B.
- 2.) Suši 10 do 15 minut.
- 3.) Natančno položi, dobro stisni in potolci.

VI. Lepljenje krep gumija s krep gumijem.

- 1.) Namaži oba dela z Ekhamovim lepilom B.
- 2.) Suši 10 do 15 minut.
- 3.) Natančno postavi, dobro stisni in potolci.

VII. Lepljenje sukna ali platna s krep gumijem.

- 1.) Sukno dobro izčisti in dobro namaži z Ekhamovim mlekom.
- 2.) Suši 10 ur.
- 3.) Ureži Krep gumij.
- 4.) Namaži krep gumij in sukno z Ekhamovim lepilom B.
- 5.) Suši 10 do 15 minut.
- 6.) Podplate natančno položi, trdno stisni in potolci. Peri krep gumij vedno z milnico, ne z bencinom.

VIII. Lepljenje usnja z vulkaniziranim gumijem. (Ekhamit, Vola, Crepe, Palma ali Berson-podplate).

- 1.) Usnje odrgni.
- 2.) Namaži usnje z z gumijevim mlekom.
- 3.) Suši dve uri.
- 4.) Gumijeve podplate odrgni dobro s pilo.
- 5.) Usnje in gumi dobro namaži z Ekhamovim lepilom C.
- 6.) Suši 20 minut.
- 7.) Gumijeve podplate položi in trdno stisni.
- 8.) Rob obreži in popili.

IX. Lepljenje sukna in jadvrovine z vulkaniziranim gumijem.

- 1.) Blago ali platno dobro izčisti in namaži z mlekom.
- 2.) Suši 10 ur.
- 3.) Gumijeve podplate dobro izdrugi.
- 4.) Dobro namaži gumijeve podplate in sukno ali platno z Ekhamovim lepilom C.
- 5.) Suši 20 minut.
- 6.) Gumi položi in trdno stisni.
- 7.) Rob obreži in popili.

X. Lepljenje vulkaniziranega gumija z vulkaniziranim gumijem, ali snežnih čevljev in galoš.

- 1.) Oba gumija dobro izčisti in zdrgni.
- 2.) Dobro namaži oba gumija z lepilom C.
- 3.) Suši 20 minut, toda ne na soncu ali pri gorki peči.
- 4.) Gumi položi in stisni.
- 5.) Rob odreži in popili.
- 6.) Polikaj.

Josip Steinman l. r.,
strokovni učitelj.

Razstava ženske obrtne-nadaljevalne šole v Ljubljani.

Ženska strokovna nadaljevalna šola za umetne in oblačilne obrte v Ljubljani je priredila v prostorih šentjakobške dekleške šole razstavo učenk vseh treh letnikov. Razstavljena dela so razdeljena na več oddelkov: modistinje, krojačice, vezilje in šivilje za spodnjo obleko. Poleg posrednih izdelkov (ročnih del) so razstavljene tudi risbe, spisi in izpolnjeni poslovni formularji (menice, nakaznice itd.). Celotna razstava dela na obiskovalca jako le utis tako glede ureditve, kakor tudi glede kvalitete razstavljenega materiala. Opažati je med deli stvari, ki delajo gotovo čast učiteljstvu in vajenkam. Žalibog se pozna pri izdelkih, da razpolaga šola z jako skromnimi sredstvi, kar seveda jako upliva na uspeh pouka. Po informacijah, ki smo jih dobili pri učiteljstvu, povzroča pouku velike težkoče tudi različnost predizobrazbe učenk. Tu vidimo, kako potrebno je, da se uvede v ženskih obrtih vsaj za Ljubljano, kjer imamo dobre strokovne šole, pogoj, da mora imeti vajenka vsaj 2 razreda meščanske ali temu enakovredne šole. Priznavajoč v polni meri lep napredek ženske obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani želimo, da bi se zavod razvijal še nadalje tako, kakor pod dosedanjim spretnim vodstvom.

Razno.

Prvo nedeljo v juliju namerava prirediti skupina obrtnikov iz Beljaka in okolice izlet na Jesenice in v Ljubljano. Obrtno društvo na Jesenicah se obrača že danes na vsa načelstva zadrug in obrtnih društev v radovljiškem srezu, da se čim številnejše odzovejo vabilu na zabavni sestanek, katerega jim bo društvo pravčasno poslalo. Izletniki posetijo tudi Ljubljano in upamo, da bodo tudi tamkaj prijazno sprejeti.

Kleparska delavnica. Urad za pospeševanje obrti v Mariboru nam javlja: Neka stranka iz Savinjske doline se je obrnila na tukajšnji urad za nasvet, ker želi oddati svojo dobro in modno urejeno kleparsko delavnico z vsem potrebnim orodjem v najem, ali jo pa prodati. Oprema je baže popolnoma nova ter rabljena komaj dve leti, predvsem trije ročni stroji. Konkurence v kraju ali bližini ni. — Podpisana zadruga opozarja svoje člane na to. Reflektanti naj se obrnejo neposredno na Urad za pospeševanje obrti v Mariboru. — Pokrajinska zadruga kleparskih, inštalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani.

Ekskurzija obiskovalcev elektromonterskega tečaja. V nedeljo, 5. maja t. l., se je vršila ekskurzija obiskovalcev elektromonterskega tečaja pod vodstvom g. ing. A. Ditricha v elektrarno in predilnico gg. Glanzmann in Gasser v Trzinu. Ekskurzije so se udeležili poleg večine obiskovalcev tečaja tudi nekateri drugi monterji. V Trzinu je že pričakovali pred tovarno gosp. ing. Smolik, ki je potem obiskovalce popeljal najprej v elektrarno pri Sv. Ani, kjer se nahajajo tri turbine in tri generatorji. Tam jim je razkazal vse podrobnosti ter jim razložil pomen posameznih delov kakor tudi njih lastnosti. Nato so obiskali še elektrarno v pilarni, katere konstrukcija je najmodernejša. — V restavraciji g. Lončarja je bil nato skupen obed, pri katerem je pojasnil g. ing. Ditrich namen ekskurzije in se obenem zahvalil g. ing. Smoliku za njegovo požrtvovalno naklonjenost in trud. Nadalje sta se zahvalila zastopniku tovarne načelnik Stokovne zadruge koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani g. Mihelčič, za obiskovalce tečaja pa monter ljubljanske mestne elektrarne g. Bernot. Popoldne so si udeleženci ogledali predilnico, v kateri jim je zopet g. ing. Smolik podrobno vse razkazal in razložil. Z večernim vlakom so se udeleženci vrnili zadovoljni z uspehom poučnega izleta, ki jim ostane v najlepšem spominu.

Dobave.

Licitacija za rekonstrukcijo mostu. Opozarjamo na državno licitacijo za rekonstrukcijo mostu preko reke Slišnice na kilometru 31.890 na poti Siminhan—Brčko (Bosna). Licitacija se vrši 27. maja 1929. ob 10. uri pri Gradbeni direkciji v Sarajevu. Poračunska vsota Din 628.145'65, kavcija Din 70.000—. Pogoji se morejo vpogledati pri navedeni direkciji, soba št. 44.

Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 pisalnega stroja znamke «Ideal» ter glede 20.000 komadov kuvert in 1500 pol različnih tiskovin. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave mila, kreme za čevlje, metelj, krtač. — Mjesni upravni odbor bratinske blagajne v Kaknju sprejema do 25. maja t. l. ponudbe glede dobave perila. — Komanda stružnog oružja v Boki Kotorski sprejema do 31. maja t. l. ponudbe glede dobave čopičev, ščetk itd. — Dne 31. maja se bo vršila pri Gradbenem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani oifertna licitacija glede dobave ur, zastav,

brisač, nakladalnega orodja, pohištvenega inventarja, pisarniških potrebščin, orodja, blagajn, umivalnikov itd. Pogoji so na vpogled pri istem odelanju.

Pozor čevljarske zadruge!

Pričnem zasebni tečaj za mojstre in pomočnike. Poučevalo se bo prirojanje vzorcev, rezanje vzorcev iz gornjih delov, rezanje kolekcij itd. Lepljenje novih čevljev, gumijevih izdelkov, galoš itd. po najnovejši metodi.

Prične se v mesecu juniju in juliju.

Zahtevajte prospekt!

JOSIP STEINMAN

strokovni učitelj

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Naročajte „Obrtni Vestnik“

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM



L. Mikuš
tvarnica dežnikov
Ljubljana
Mestni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izde/ovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!



Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke.



„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.

TEODOR NOVOTNY

prva Ljubljanska higijenična
parna izdelovalnica
vseh vrst slaščic,
medic, keksov itd.

LJUBLJANA

vogal Masarykove
in Jegličeve ceste
(na Friškovcu)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopu)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

♦♦♦

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Restavracija „Ljubljanski dvor“

vljudno vabi vse cenjene kolege-obrtnike, nadalje trgovce, trgovinske potnike in vse slavno občinstvo k obilnem obisku.

Izborna domača in primorska kuhinja ter izvrstna samo pristna vina. Abonenti se sprejemajo.

Najsolidnejše cene!

Z odličnim spoštovanjem

M. PETRIČ.

ELEKTROINDUSTRIJA

BERGODAC & Co.

d. z o. z.

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica šte. 6.

Največja izbira splošnega elektro-instalacijskega materiala, žarnic, svetilk, elektro-aparatov in strojev. Sortiran RADIO-oddelek.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više.